

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

N. Pan najwyższem swoim postanowieniem z d. 1. Lipca r. b. raczył najlaskawiej galicyjskiego apelacyjnego radcę Franciszka Zlobitzkiego mianować Vice-Prezesem lwowskiego ślacheckiego sądu, w miejsce pensjonowanego Franciszka Xawerego Zischki. (G. W.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka.

Kongres w Okana uchwaliwszy, aby forma rządu niepodlegała odmianie, przystąpił do wyboru Vice-Prezydenta i Prezydenta, i takowy w d. 23. Kwietnia ukończył. Większość głosów była za Ignacio Marques jako Prezydentem. Silvestro Revello uznany został pełnowocnym Ministrem Cesarza Brazylijskiego przy rzeczypospolitej Kolumbijskiej.

Gazeta de Columbija zawiera długą obronę systematu federacyjnego przyjętego na nowo przez Zgromadzenie. (G. W.)

Portugalija.

W gazetach Lizbońskich z d. 15. Lipca czytamy wyrok król. z d. 14. t. m. wydany do nadwornego sędziego Viktoryno Joseph Cerveira Botelho do Amarel, w którym temuż zalecono udać się niezwłocznie do Oporto, aby przeciwko tym którzy wspierali i mieli udział w ostatniem powstaniu przedsięwziąć śledztwo i takowych osądzić; na wstępie do tego wyroku wyrażono: Ponieważ powstanie w Oporto tém jest straszniejsze że zupełnie było podobne do owego w roku 1820, i zamierzało do obalenia tronu i religii; rząd nastąpić powinien przykładne kary, aby jednem uderzeniem położyć koniec rewolucyi, która jawnie lub skrycie trwa od lat ośmiu w Portugalii. Takie kary muszą być spieszenie wymierzone i dla tego potrzeba na różne miejsca, widownie buntu, wysłać sądy doraźne. Dodani na będą Dezembargadorowie, E. J. C. Bezerra d'Aranjo, C. J. Alveira d'Almeida. J. V. Caldeira di Casal Ribeiro J. G. de Silva Belfort, J. A. P. de Sousa Almeida y Vasconcelles. Po opowianiu powinno być summaryczne i tylko z uwagami formalnościami. Dezembargador J.E.

de Favia Salazar mianowany jest pisarzem. Sędzia nadworny otrzymał nieograniczoną władzę i może nawet wezwać pomocy wojskowej. Sąd odbywać się ma w pałacu sądowym w Oporto, kosztą opędzone będą z majątku tych którzy zostaną osądzeni; o czynnościach tegoż sądu będzie periodycznie Dom Miguel zawiadomionym.

Gazeta. Lizbońska z d. 25. Lipca umieściła następujące uwiadomienie Jeneralnego Intendenta policyi, które dnia upytionego publicznie było przybite: »Joze Barata Freire de Lima, członek rady Króla Jmci Pana naszego Dom Miguela I. Jeneralny Intendent policyi i t. d. Oznajmiam niniejszém, iż gdy Opatrzność boska, przez bohaterkie usiłowania zawsze prawego i wiernego narodu Portugalskiego usunęła powody, które mieszkanców tegoż Królestwa, przez naturalny popęd oyczystszej wierności, zmusiły, uwięzić niektórych jako podejrzanym i jako stronników obrzydłej i wzgardy godnej fakcyi, którą widzianno w mieście Oporto, majestat tronu, i prawość Monarchy naruszającą, i gdy osądzono za potrzebę powrócić znowu ludom spokojność, ich osobiste bezpieczeństwo, które tylko przez najściślejsze posłuszeństwo, ku prawom, i uszanowanie ku prawnie ustanowionym władzom może być zaręczone, zatem rozkazuję, iż na przyszłość nikt nie może być uwięzionym dopóki ze strony właściwej i prawej władzy niebędzie rozkaz wydany. Ci którzy się temu zaleceniu sprzeciwią, będą uważani za burzycieli spokoju publicznego i podług wszelkiej surowości praw karani. — Aby więc każdy o niniejszem rozkazy był zawiadomiony, i nikt się niewiadomością nie wymawiał, rozkazuję iżby na wszystkich publicznych miejscach stolicy i we wszystkich miastach i wsiach Królestwa był przybity.

W Lizbonie d. 22. Lipca 1828.

Joze Barata de Lima.

(G. W.)

Hiszpanija.

Gazeta Madrycka z d. 24. Lipca donosi: W d. 21. Lipca opuścili Królestwo Ichmość miasto Palencyją i dnia tego o godzinie 10 przybyli do Valadolidy. Magistrat miasta wyszedł na przeciw wysokich podróżnych, podał onym klucze miasta, i prosił o łaskę, iżby Królestwo Ichmość

raczyli wsiąść do wozu tryjmfalnego starożytnym rzymskim kształtem zrobionego, i w tym wjazd swój do Valladolid odprawio. Królestwo Ichmość zezwoli na to; powóz ten ciągnęli ar-telerzyści i ochotnicy królewscy; rzęsiście oświe-cenie miasta, rozmaite wozy i łuki tryjmfalne, hojne dary instytutom dobroczynności, ku obcho-dzeniu pobytu Króla rozdane, uświetniły dzień przybycia Królestwa do Valladolid.

Król Jmć przychylając się do próśby Inten-denta i razem Korregidora z Burgos i Magistra-tów Meriadalles Starój Kastylii, postanowił wy-rokiem swoim datowanym w Palencyi d. 20. Lip-ca, aby droga z Burgos przez Villarcayo ku pół-nocy zamienioną została na drogę trwałą; takowa łączyc się powinna w mieście Berudo z ową dro-gą, którą miasto Castro Urdiales każe zakładać, a która aż do przystani podobnego imienia, do przystani Lovredo i aż do rzeki Ría de Limpas idzie. Ta jest najkrótsza droga ze Starój Kastylii na brzegi Kantabrii, i przez te nową drogą spodzie-wają się dla wozów ładowanych wielkich korzyści z wywozu zboża i wina ze Starój Kastylii. (G.W.)

Wielka Brytania i Irlandya.

List pisany z Gibraltaru pod d. 17. Lipca donosi: Okręt liniowy Wellesley o 74 działach zawinął w d. 14. t. m. na morze śródziemne. Nie zarzucił on kotwicy w zatoce naszej lecz tylko płynąc przesłał Gubernatorowi Gibraltaru depe-szę rządu Angielskiego. Następcą Kodringtona Admirał Sir Pultenej Malcolm znajduje się na pokładzie okrętu Wellesley. Admirał Kodrington ma natychmiast do Anglii powrócić, gdzie podług życzenia jego stawiony będzie przed sądem wojennym.

Eskadra Rosyjska w żegludze swojej przez morze północne czyniła ewolucyje dla ćwiczenia swoich oficerów i majtków. Ogień działowy sty-szany z tego powodu w Hollandy dał powód do różnych domysłów. Admirał ma mieć rozkaz aby ćwiczenia te aż do przybycia na Archipelag przynajmniej co trzy dni powtarzał.

Kuryjer wyraża: »Mowa powiedziana przy końcu Parlamentu jest ogólnem rzutem oka na stan naszych krajowych i zagranicznych spraw. Twier-dzono względnie bilu zbożowego, iż rząd chce bardziej monopolium iak rolnictwo wspierać, i nie przedsięwziął żadnych stosownych środków przeciwko skutkom niepomyślnych żniw. Takie może być zdanie przeciwników tego środka; lecz nie można się było spodziewać, iżby rząd, który nie miał takiej obawy, miał wyrazić mniejszą uf-ność, niżeli uczynił. Co się dotyczy Irlandyi, sądzimy, że Ministrowie mądrze postąpili zachowując w tej mierze milczenie. Ponieważ pod-

czas posiedzeń terazniejszych nieprzyjęto żadnego prawnego środka zakazującego katolickich tow-rzystw lub klubu Oswobodzicieli, przeto nie mo-gli mówić o postępowaniu tych korporacyj, i by-łoby to zawczasie przytaczać środki, które mają być na następem posiedzeniu przedsięwzięte. Zresztą sądzimy, iż nie będzie potrzeba żadnych środków, że urzędownie wykazany stan handlu, zarobkowości i dochodów Irlandyi przekona lud tego kraju, iż pomyślność i pokój więcej od niego niżeli od rządu zawisły, i że wszystkie jego usiłowania do pożytecznych zamiarów i przedsi-wnięć będą przez Ministrów zachęcane. Lecz w tej mierze musi lud ten zrobić pierwszy krok, musi sam dać przykład. Musi ón oddzielić się od plagi swojego kraju, burzycieli, musi się przeko-nać, iż demagogowie tylko własne korzyści mają na celu; iż są nieprzyjaciółmi szczęścia i pomyślności Anglii; musi się on własnie przeko-nać, że jeżeli staje się narzędziem tych ludzi, będzie też ich ofiarą, a w chwili przesilenia i nie-bezpieczeństwa bez miłosierdzia zostanie opu-szczonym. Jeżeli te prawdy uczynią jakiś skutek na lo-du, więc rząd będzie miał pociechę powiedzieć coś o ulepszeniu stanu Irlandyi w mowie z Tronu przy otworzeniu następującego posiedzenia. Przy systemacie terazniejszej polityki nie mogli Mini-strowie dać obszerniejszego tłumaczenia o tem, co uczynili i uczynić zamysłają. Grecya nie jest uspokojoną, lecz postanowienie Mocarstw, poje-czonych, ku osiągnięciu tego celu jeszcze się nie zmieniło. Cesarz Rosyjski oświadczając wojnę Porcie miał zapewnie zamiar uderzyć na Kon-stantynopol ze strony dardanellów, lecz na przed-stawienie swoich obudwóch Sprzymierzeńców Francyi i Anglii zrzekł się tego. Co się dotyczy tej wojny, Ministrowie Królewscy nie byli obowiązani dać obszerne objaśnienie powodu i zamie-rów swojej polityki; mogli tylko objawić zamiar że starać się będą o przywrócenie pokoju. Zreszt-łą musielibyśmy się bardzo mylić, gdyby nieba-wnem wtej mierze ważna nie została udzielona wie-domość. Wypadki w Portugalii wzięte były właśnie stanowczo pod rozwagę. Król Jmć spodziewa się, że rozporządzenia, które Cesarz Brazylijski przedsięwzię, przywrócą pokój i ugrontują po-myślność Brazylii. Miejsce to mowy dowodzi, że Król Jmć uważa Dom Pedra naczelnikiem do-mu Braganza, który się jeszcze nie zrzekł prawa do korony Portugalskiej, ponieważ warunki zrze-czenia się nie zostały dopełnione, a Dom Miguela za przywłaściciela. (G. W.)

Francyja.

Monitor zawiera co następuję: »Na rekwizywę królewskiego Prokuratora zabrano na poczcie

gazetę Francuzką, która w Poniedziałek wieczorem pod datą: We Wtorek d. 5. Sierp, w Paryżu wyszła, jakoteż przeznaczone dla Departamentów numeru tego Dziennika pod datą: We Środę d. 6. Sierpnia zawierające artykuł pod tytułem: Posiedzenie z 1828. »

Dziennik: *Messenger des Chambres* z powodu podróży Hr. de la Ferronnays do Karlsbadu mówi, iż P. Rayneval będzie tymczasem jego urząd sprawował. Nie ma potrzeby mówić o politycznych zdolnościach męża, który tak dobrze znany jest Europie, i który, kiedy tak się wyrażamy, urodził się w dyplomacji. P. Rayneval będzie podpisywał, a tak z aktami, które ón podpisze, połączona jest odpowiedzialność Ministrów. Za Ministeryjum Xięcia Richelieu, terazniejszy W. Pieczętarsz, podówczas Podsekretarz w wydziale sprawiedliwości, pełnił tę powinność pod nieobecność P. de Serre. — Kuryjer Francuzki zaś mówi: »Konstytucja żąda, aby na czele każdego Wydziału był odpowiedzialny Minister Sekretarz stanu, a że ta odpowiedzialność nigdy u niego nie może, przeto dotąd, gdy jaki Minister zmuszony był wyjechać, oddawano *portefeuille* jednemu z jego towarzyszy, który odpowiedzialny był za wszystkie akta, które pod nieobecność właściwego Ministra podpisywał. P. Rayneval zaś nie jest Ministrem Sekretarzem Stanu, a podpisuje przecież, jakby nim był. Mianowano go wprawdzie Ministrem Stanu; atoli charakter ten nie zmienia w jego stanowisku. Gdyby P. Rayneval w tym czasie podpisał traktaty, któreby interes Francji narażały, więc Izba Deputowanych nie mogłaby go pociągnąć do odpowiedzialności, gdyż tylko Ministrów Sekretarzy Stanu oskarżyć może. Przeto byłaby istota rządu reprezentacyjnego, odpowiedzialność Ministrów, zniesiona.«

List z Toulonu z ostatnich dni Lipca mówi: »Nakoniec mamy pewność względem wyprawy; wojsko ma rozkaz być w gotowości do wsiadania na okręty. Będzie wzmocnione dwoma pułkami, zotym z Avignonu i 42gim z Korsyki, które przybywszy z Kadyxu po pięciodniowej kwarantannie w d. 26. na ląd wysiedą. Wojsko wyprawy odptynie we dwóch oddziałach; pierwszy i najcięższy d. 15., drugi z parkiem artylerji do obłężenia d. 25. Do Korsyki popłynął okręt wojenny, dla przywiezienia szefa sztabu jeneralnego wyprawy, Jenerała Darrien, który tamże dowodzi. Mianowani są wszyscy szefowie i między wojskiem panuje wielka czynność. Już od d. 14. oczekiwano coś nowego, albowiem, gdy nadszedł rozkaz do sprzedaży zapasów żywności, przybył niebawem przeciwny, a trzeci rozkaz, zapasy te, więcej jak podwoić. W zatoce stoi tylko flota, która część osady Kadyxkiej przywiozła, i nie wystarczy do przewiezienia połowy wojska;

lecz przybędą okręty z Brestu i ze Wschodu, i będą w stanie na raz zabrać 5 do 6,000 ludzi z potrzebnymi materyałami.«

Kuryjer Francuzki donosi, iż z rozpoczęciem się działań wojska wyprawionego do Morei wydawany będzie Dziennik pod tytułem »Kuryjer wschodni.« Na początku wychodzić będzie tylko jeden Numer na tydzień, i to pierwszy wyjdzie na wyspie Syra we Wrześniu, później zaś wychodzić będzie więcej numerów w krótszych okresach. (D. A.)

Królestwo Obojój Sycylii.

Dziennik Obojój Sycylii z d. 4. Sierpnia umieścił następujący wyrok z d. 28. Lipca b. r.: »FRANCISZEK I., z łaski Bożej Król Obojój Sycylii i t. d. Z uwagi, że tak-zwana banda Capazzolisa, podczas ostatniego najścia obwodn Vallo, oprócz rabunku, kontrybucji i innych bezprawiów, w szaleństwie swoim nawet zburzenie i odmianę istniejącego rządu zamierzała, i w tym celu namawiała poddanych, aby się przeciwko władzy królewskiej uzbrajali; — Z uwagi, że mała gmina Bosco, była jedyną w pomienionym obwodzie, która miasto słusznej wzgardy ku tym hańbiwym i zbrodnicyzm zamiarom tój bandy, z takową się potoczyła i wszelkimi jej siłami wspierała, dla czego też Jenerał Inspektor i naczelny Wódz żandarmeryi rozkazał, aby z ziemią była zrównana; — A ponieważ woła jest Naszą, iżby ta kara była wieczną pamiętką, przeto na przełożenie Naszego Ministra Sekretarza Stanu spraw wewnętrznych rozkazaliśmy i rozkazujemy, co następuje: Art. 1. Gmina Bosco, w powiecie Camerata, obwodzie Vallo, Xięstwie Citeriore jest zniesiona. Imię jej wymazane będzie z ksiąg gmin Królestwa, a grunta tójże wcielone będą do gminy sąsiedniej San Giovanni a Piro. — Art. 2. Mieszkańcy Bosco osiąść mogą albo w San Giovanni a Piro, lub gdzie się im podoba, jednakowoż ani oni, ani inni, nie mogą nigdy tych budowli, z których się pierwój ta gmina składała, ani na tém miejscu, gdzie stała, ani na innem dotychczasowych gruntów gminy stawiać. — Art. 2. Nasz Minister Sekretarz Stanu spraw wewnętrznych, sporządzić każe inwentarz ruchomego i nieruchomego majątku, który przypada pobożnym świeckim instytucjom i dobroczynnym zakładom, i zrobi Nam przełożenie względem onego użycia. — Art. 4. Wspomniony Minister Sekretarz Stanu odbierze przez Intendenta wspólne archywm i inne wspólne rekwizyta i odda je gminie San Giovanni a Piro. — Art. 5. Wszyscy nasi Ministrowie i Sekretarze Stanu, każdy jak dalece się go dotyczy upoważnieni do wykonania niniejszego wyroku.« — W Neapolu d. 28. Lipca 1828.—

FRANCISZEK. — Sekretarz Stanu i Prezydent rady Ministeryjalnej, De Medici. — Sekretarz Stanu spraw wewnętrznych: Margr. Amato. (G. W.)

Rossyja.

Dziennik Odeski z d. 4. (16.) Sierpnia umieścił, co następuje:

— Z Odessy d. 4. Sierpnia. —

Onegdaj w kościele katedralnym odśpiewano *Te Deum* w obecności N. Cesarza Jmci i N. Cesarzowej Jej Mości i JC Wys. W. Xięcia Michała z powodu zdobycia twierdzy Poti. Poseł Angielski, Minister Duński, Kozulowie zagraniczni, Jenerałowie i urzędnicy cywilni i wojskowi znajdowali się na tej uroczystości.

N. Cesarz Jmć odprawił dnia wczorajszego przegląd dwóch szwadronów ułanów Bugskich i parku artylerji stojącego obozem niedaleko rogatek miejskich. N. Cesarz był zupełnie zadowolony z wyborniej postawy tego wojska i dokładności wykonanych obrotów wojskowych.

Pośpieszamy udzielić czytelnikom naszym szczegółów dotyczących się wzięcia Poti przez wojska nasze w d. 15. Lipca: Stosownie do rozkazów Jenerała Adjutanta Sipiagina, Jenerał Major Hesse, uformowawszy oddział z wojsk rozłożonych w Krolestwach Imerycji i Mingrelji, do którego dodał korpus milicyi Mingrelijskiej, dowodzonej przez Dadiana, panującego ich Xięcia, obległ twierdzę Poti w d. 8. Lipca i rozpoczął natychmiast przeciwko niej ogień z 3 bateryj. Po sześciu dniowym strzelaniu z dział, które najmocniej uszkodziło budowy twierdzy i otworzyło znaczny wylot, osada złożona z mieszkańców różnych prowincyj sąsiednich, złożyła broń, pod warunkiem, że jej będzie wolno powrócić do domów. Dział 44, chorągwi 13 i znaczny zapas amunicyi i żywności dostały się w moc wojsk naszych. Położenie Poti, które panuje ujściu rzeki Piona, jest ważnem dla Rossyi nabyciem. Tymczasem strata nasza podczas całego oblężenia nie wynosi więcej jak 7 zabitych i 14 raniomych, między którymi nie masz ani jednego Oficera.

Fregata Cesarzka »Standarta« zawinęła wczoraj rano do naszej zatoki z Kistendży; między podróżnyimi będącymi na pokładzie znajdują się: Xiążę Filip Hessen-Homburg, Xiążę Mortemart, Poseł nadzwyczajny Króla Jmci Chreścijanskiego na Dworze Rossyjskim, Jenerał Lejtant Dörnerg, nadzwyczajny Poseł Króla Jmci Angielskie-

go i Hannowerskiego, i Hrabia Nostitz, Jenerał Lejtant w służbie Pruskiej.

Pod d. 28. Czerwca przestał Cesarz Jmć z obozu pod Karassu do Jenerałnego stabowego lekarza Sir James Wylie bardzo pochlebny list, w którym oświadcza Monarcha swoje najwyższe opodobanie względem stosunkowo nieznacznej liczby umarłych, po ciężkich ranach, podczas, gdy lekko ranieni prędko do zdrowia przychodzą. Przyszło 2,000 wojskowych różnego stopnia poruczenia było staranności Sir James Wylie podczas oblężenia Braitowa.

— Z Petersburga d. 2. Sierpnia. —

Kilku Pułkowników podług rozkazu dziejowego datowanego pode wsią Kurnaly posunionych zostało na Jenerałów Majorów, między tymi Adjutant skrzydłowy Xiążę Goliczyn z gwardyi konnej.

W obozie pod Bazardżykiem nadał Cesarz Jmć różnym korpusom następujące odznaczenia: Niżno-Nowogrodzki pułk dragonów, za okazane męstwo w ostatniej wojnie przeciw Persom, najmilszemu udarowany Ś. Jerzego sztandarami Pułki grenadyjerskie: Chersoński, Gruzyjski, Erywański, i bateryjna I. rota Kaukaskiej grenadyjskiej artyleryjskiej brygady, za okazane męstwo w ostatniej wojnie perskiej, najmilszemu otrzymali napis na kaszkietach: za odznaczenie się; 13my i 14ty pułki strzelców, za okazane przykładowe męstwo przeciw Turkom, otrzymali chorągiew z napisem: za wzięcie i opanowanie twierdzy Anapy; 17my pułk strzelców za okazane męstwo przeciw Turkom w bitwie d. 27. Maja r. b., otrzymał chorągiew z napisem: za przejście przez Dunaj d. 27. Maja 1828; 42gi pułk strzelców za okazane męstwo w wojnie przeciw Persom, otrzymał chorągiew z napisem: za obronę twierdzy Szuszy przeciw Perskiej armii w 1826 r. 44ty morski ekwipaż za przykładowe męstwo w bitwie d. 27. i przy rozbiciu Tureckiej floty pod Braitowem d. 29. Maja, najmilszemu otrzymał ustanowione na kaszkietach znaki: za odznaczenie się.

Cesarz Jmć rozkazał, iżby w terażniejszej wojnie następujące artykuły, gdy wewnątrz kraju i w okolicy, które na teraz wojska Rossyjskie zajmują, będą wprowadzane, żadnej opłaty nie podlegały. Artykuły te są: zboże, bydło żywe, wyjąwszy ogiery i zrzedzieta, masło, olej konopny i lanny; miód, mięso różnego rodzaju, lekarstwo każdego rodzaju i herbata. (D. A.)

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 34. Rozmaitości.)